

क्रांतिज्योती सावित्रीबाई फुले बालसंगोपन
योजनेंतर्गत DBT तत्वाद्वारे लाभार्थ्यांना
अनुदान वितरीत करण्यासाठी ॲक्सिस
बँकेची सेवा घेण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक- बालसं-२०२३/प्र.क्र.२२१/का-८
नविन प्रशासन भवन, तिसरा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक- १३ फेब्रुवारी, २०२४

वाचा :-

१. महिला व बाल विकास विभाग शासन निर्णय क्र.बालसं-२०२२/प्र.क्र.९२/का-८ दि.३०/०५/२०२३
२. मा.सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखालील दि.०१.०२.२०२४ रोजी पार पडलेल्या बैठकीचे इतिवृत्त क्र.बालसं-२०२३/प्र.क्र.२२१/का-८ दि.१३.०२.२०२४

प्रस्तावना :-

बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम २०१५ सुधारित अधिनियम २०२१ कलम २ (१४) व महाराष्ट्र राज्याचे बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) नियम, २०१८ नुसार अनाथ, निराश्रित, निराधार, बेघर, संरक्षण व निवा-याची गरज असलेल्या ० ते १८ वयोगटातील मुलां-मुलींना संस्थेत दाखल करण्याऐवजी पर्यायी कुटूंब उपलब्ध करून देणे व संस्थेतील वातावरणाऐवजी कौटुंबिक वातावरणात त्यांचे संगोपन व विकास घडवून आणण्याच्या मुख्य उद्देशाने क्रांतिज्योति सावित्रीबाई फुले बालसंगोपन योजना सुरु करण्यात आली आहे. सदर योजना ही संस्थाबाह्य योजना असून या योजनेअंतर्गत ० ते १८ वयोगटातील मुलामुलींना थेट पर्यायी कुटूंबात संगोपनाकरिता ठेवता येते. अनाथ, निराधार, निराश्रित, बेघर, दुर्धर आजारी पालकांची मुले, कैद्यांची मुले या योजनेचा लाभ घेतात. क्रांतिज्योति सावित्रीबाई फुले बालसंगोपन योजनेच्या सुधारीत मार्गदर्शक सूचना वाचा क्र.१ अन्वये निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

क्रांतिज्योति सावित्रीबाई फुले बालसंगोपन योजनेच्या परिपोषण अनुदानात करण्यात आलेली वाढ करण्यात आली असून व एक पालक आणि दोन्ही पालक गमावलेल्या बालकांना या योजनेचा लाभ देण्यात येत आहे. या योजनेंतर्गत लाभार्थीनिहाय व संस्थांनिहाय निधी वितरणासाठी DBT प्रणालीद्वारे लाभार्थ्यांच्या खात्यात व संस्थेच्या खात्यात थेट लाभ वितरीत करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. त्यानुषंगाने लाभार्थ्यांना या योजनेंतर्गत DBT तत्वावर वितरीत होणाऱ्या

निधीमध्ये एकात्मिकता येण्यासाठी सदर अनुदान वितरणाची कार्यवाही एकाच बँकेकडून करण्याची बाब शासनाच्या विचारधीन होती.

शासन निर्णय :-

क्रांतिज्योति सावित्रीबाई फुले बालसंगोपन योजनेतर्गत राज्यातील सर्व पात्र लाभार्थी व संस्थांचे अनुदान, DBT प्रणालीद्वारे लाभार्थ्यांच्या खात्यात व संस्थेच्या खात्यात थेट लाभ वितरीत करण्यासाठी ऑक्सिस बँकेची सेवा घेण्याचा निर्णय घेण्यात येत आहे.

२. राज्यातील क्रांतिज्योति सावित्रीबाई फुले बालसंगोपन योजनेतर्गत राज्यातील सर्व पात्र लाभार्थी व संस्थांचे अनुदान वितरीत करण्यासाठी आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांच्या नावे 'Zero Balance' नोडल अकाउंट उघडण्यात यावे. राज्य शासनाकडून क्रांतिज्योति सावित्रीबाई फुले बालसंगोपन योजनेतर्गत वितरीत करण्यात येणारे अनुदान या खात्यामध्ये वर्ग करण्यात येईल व या खात्यातून सर्व लाभार्थ्यांना/स्वयंसेवी संस्थांना वितरीत करण्यात येईल.

३. याशिवाय ज्या लाभार्थ्यांना बालसंगोपन योजनेसाठी नव्याने खाते उघडवायचे असेल अशा लाभार्थ्यांसाठी ऑक्सिस बँकेकडून 'Zero Balance' खाते उघडण्याची सेवा देखील उपलब्ध करून देण्यात येईल.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२४०२०९१६२९१३५५३० असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने स्वाक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ.निलेश ज.पाटील)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/ सदस्य, विधानसभा/ विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
४. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/ विधानपरिषद, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
५. मा.मंत्री, महिला व बाल विकास यांची खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई

७. प्रधान सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. प्रधान सचिव (व्यय), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे
१०. महालेखापाल- महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर
११. महालेखापाल- महाराष्ट्र-१/२ (लेखा परिक्षा), मुंबई / नागपूर
१२. सर्व उपसचिव/ अवर सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. उपायुक्त (बाल विकास), महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे
१४. कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग (व्यय-६/ अर्थसंकल्प-७), मंत्रालय, मुंबई
१५. कक्ष अधिकारी, नियोजन विभाग (का-१४७२), मंत्रालय, मुंबई
१६. कक्ष अधिकारी (अर्थसंकल्प), महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१७. निवड नस्ती, का-०८.